

Utdanningsplan for leger under spesialisering i fordøyelsessykdommer, Stavanger Universitetssjukehus

Utdanningsvirksomheten skal sørge for at utdanningen av legespesialister skjer innen faglige forsvarlige rammer og på en måte som sikrer tilstrekkelig kvalitet og gjennomstrømning i utdanningsløpet. Det skal lages en **overordnet utdanningsplan** for den enkelte spesialitet som angir hvordan virksomheten vil sikre at leger i spesialisering kan oppnå læringsmålene. Formålet med den overordna utdanningsplanen for hver av spesialitetene er å beskrive oppbygning og rekkefølge for hele utdanningsløpet i spesialiteten, inkludert spesialiserings- /suppleringstjeneste.

Forskriften stiller tydelige krav til hva utdanningsplanen skal inneholde. Helse Vest har laget en mal for hvordan utdanningsplanen skal utformes. De ulike planene vil bli publisert på Helseforetakenes nettsider og vil være tilgjengelige for 1) spesialitetskomiteene som skal godkjenne og vurdere utdannings-virksomhetene og 2) for LIS som skal søke jobb.

Utdanningsplanene skal senest publiseres 1 juni 2019 og skal deretter oppdateres årlig.

Spesialitet

Fordøyelsessykdommer

Beskrivelse av utdanningsvirksomheten

Fysisk utforming av seksjonen

Gastromedisinsk seksjon er en del av medisinsk avdeling som er plassert i Mottaksklinikken.

Seksjonen består av:

Sengepost

Posten har 15 senger og er plassert i 4. etasje i samme bygg som gastroenterologisk poliklinikk/arbeidsavdeling. Posten deles i 2 grupper, med ett previsittrom for hver gruppe. Det ene previsittrommet har videokanoner for visning av endoskopiske funn på storskjerm (Endobase).

For øvrig er endoskopivideoer/bilder av pasientene tilgjengelige på alle PC er, enten via DMA eller Endoview. Noen av overlegene/LIS 3 har kontor plass i tilknytning til sengepost, de øvrige i tilknytning til gastroenterologisk poliklinikk.

Gastroenterologisk poliklinikk/-arbeidsavdeling

Poliklinikken er lokalisert i U-etasje og består av 4 konsultasjonsrom, 2 gastroskopirom, 2 coloskopirom, 1 kombinert gastroskopi/coloskopi rom , 1 pH/manometrirom, 1 rom til avlesing av kapselendoskopi, 1 blodprøvetakingsrom, 1 intervensjonsrom i nabokorridor (med anestesistervice). ERCP lab er lokalisert på rtg avdeling (med anestesistervice).

Overleger

Seksjonen har 7 overlegestillinger som alle er besatt med spesialister. 1 av disse med PhD i 50% postdoc, 1 i 50% forskning/PhD stipend . 1 overlege er 20% 1. amanuensis ved Universitetet i Bergen. Overlegene går i 6-delt scopivakt. Erfarne LIS 3 vil konstitueres inn i denne funksjonen.

LIS

9 LIS er tilknyttet seksjonen, hvorav 2 er LIS 2 i rotasjon i generell indremedisin. Alle de øvrige er i faste LIS 3 stillinger, 1 med PhD i 50% post doc, 1 i 50% forskning i ferd med å ferdigstille sin doktoravhandling, 1 i 50% D-stilling, også med plan om PhD, 1 ferdig spesialist i fordøyelsessykdommer aug-19. De minst erfarne LIS 3 legene går i generell tilstedevakt på medisinsk avdeling (9 delt), de mer erfarne arbeider på Døgn til Dag poliklinikk med gastroenterologiske hastehenviste pasienter i stedet for vakt, 1 er konstituert i scopivakt.

Organisering av drift

Sengepost

Posten deles i 2 grupper med hver sin ansvarlige overlege + 1 LIS2/3 og 1 LIS 1. Erfarne LIS 3 vil konstitueres som overlege med påfølgende overlegeansvar. For å ivareta LIS 3 utdanningen i denne situasjonen har vi tilsatt en egen seksjonsoverlege på sengepost som vil være med LIS 3 på previsitt og visitt på utvalgte pasienter. Pasientbelegget har i hovedsak gastroenterologiske tilstander, men også en del generelle indremedisinske problemstillinger.

Ustabile blødningspasienter vil overflyttes MIO (Medisinsk Intensiv Overvåkning) evt. intensiv avdelingen. Tilsvarende gjelder ustabile leversviktpasienter. Infusjonseenheten ligger i tilknytning til sengeposten. Alle biologisk behandlede pasienter har fast spesialist/LIS 3 som ansvarlig behandler. Sengeposten hadde 1287 døgnpasienter i 2018, overveiende ø.hj. Nedslagsfeltet for SUS er 360 000.

Gastroenterologisk poliklinikk/-arbeidsavdeling

Konsultasjonspoliklinikken er integrert i gastroenterologisk poliklinikk/-arbeidsavdeling. Alle overlegene og LIS 3 har fast konsultasjons poliklinikk og endoskopi poliklinikk. Pasientene har gastroenterologiske tilstander. LIS 3 har tilgjengelig spesialist til enhver tid for råd/diskusjon under konsultasjonene. Vedr. skopiopplæring, se side 5.

I 2018 ble det utført nær 9000 endoskopiske undersøkelser og 2200 konsultasjoner.

Det utføres diagnostisk og terapeutisk gastroskopi, coloskopi (inkludert EMR/ESD), PEG/PEJ innleggelser, EUS (inkludert transgastriske LAMS innleggelser, nekrosektomier, hepaticogastrostomier, choledochoduodenostomier etc.) ERCP (inkludert ballongskop ERCP og transgastrisk ERCP, peroral choledochoskopi/pancreaticoscopy (SPYGLASS), leverbiopsier, lever- elastografi, ballongenteroskopi, pH/manometri i øsofagus, tynntarmkapsel endoskopi.

Transabdominal ultralyd: seksjonen har kjøpt inn nytt avansert ultralydapparat. 1 overlege er dedikert til opplæring i dette, og har nylig gjennomført superbrukerkurs i regi av Nasjonalt Senter for Gastroenterologisk Ultralyd. Polikliniske coloskopier registreres i gastronet. Både inneliggende og polikliniske ERCP registreres i gastronet. EUS registrering i gastronet er under utarbeidelse.

Faglig samarbeid

Seksjonen samarbeider tett med øvrige seksjoner i Medisinsk avdeling, Gastrokirurgisk avdeling, Avdeling for Kreftsykdommer (ERCP/EUS), Radiologisk avdeling (ERCP/EUS) og Barneavdelingen (Gastroseksjonens leger, inkludert LIS 3 utfører alle endoskopiske prosedyrer på barn). Seksjonens forskningsmiljø har utstrakt samarbeid med seksjon for klinisk immunologi. MDT møte annenhver onsdag med nedre gastrokirurgisk avdeling og gastroradiolog vedr IBD pasienter. MDT møte hver tirsdag med HBP kirurger/Øvre gastro kirurger/gastroradiolog/ onkologer/patolog.

Tverrprofesjonelt samarbeid

Seksjonens leger har utstrakt samarbeid med alle aktuelle profesjonsgrupper (Sykepleiere, ernæringsfysiologer, fysioterapeuter, radiografer, bioingeniører, sekretærer, hjelpepleiere). Seksjonen har IBD sykepleiere som driver IBD poliklinikk, egne hepatitt B/C sykepleiere som driver poliklinikk for virale hepatitter, egne sykepleiere for PEG/PEJ/sonde håndtering.

Seksjonen driver Lærings og Mestringskurs innen Cøliaki og IBD.

Litteraturtilgjengelighet

Det er elektronisk tilgang til de mest sentrale gastroenterologiske tidsskriftene. Tilsvarende til Up-to-date og Helsebiblioteket. Videre tilgang til online undervisning i regi av UEG, EASL, AIBD, ECCO, ESGE. Universitetsbiblioteket gir god service ift litteratur- og artikkelsøk. Seksjonen har egen metodebok på intranett.

Spisskompetanse

Seksjonen har spisskompetanse innen de fleste områder i gastroenterologien.

Disse nevnes spesielt:

- Intervensjonsendoskopi (Terapeutisk EUS, avansert ERCP (teknisk/terapeutisk), peroral choledocho-pancreatico skopi/SPYGLASS, EMR, stentbehandling)
- IBD (driver egen stor IBD studie, forsker spesielt på fatigue)
- Cøliaki
- Virale hepatitter

Beskrivelse av utdanningsløpene

LIS 2 løpet

Det vises til Medisinsk avdelings LIS 2 utdanningsplan. LIS 2 forløpet i Helse Stavanger har en definert minstetid på 30 mndr. De aktuelle 151 læringsmålene er tenkt oppnådd ved rotasjon mellom de ulike seksjonene i Medisinsk avdeling. LIS 2 roterer mellom seksjonene hver 6. mnd

LIS 3 løpet

Minstetid for LIS 3 forløpet er 30 mndr. Seksjonen tilbyr komplett tjeneste for alle 98 læringsmål. Alle egne kandidater har fast stilling ved seksjonen. Kandidater som roterer fra andre foretak tilbys midlertidig stilling for aktuell tidsperiode.

Nærmere beskrivelse av tjenesten

Arbeid på sengepost

Posten deles i 2 grupper. 1 overlege og en LIS2/3 og LIS 1 har ansvar for hver gruppe. Tjenesten omfatter postarbeid med previsitt, visitt, undersøkelser, pasientsamtaler, journalskriving, utskrivelser, epikriseskriving. Dersom erfaren LIS 3 er konstituert overlege vil seksjonsoverlegen for sengepost være med på previsitt, evt visitt. For å bedre kontinuiteten vil overlege/konstituert LIS 3 ha ansvar for en gruppe i 2-4 uker om gangen. Overlege/konstituert LIS 3 vil også i størst mulig grad gjøre de nødvendige endoskopiske undersøkelsene på pasientene i gruppen de har ansvar for. Det er tavlemøte hver dag kl 1340, der sentrale spørsmål/utredningsplan vedr. pasientene gjennomgås sammen med sykepleier. Kl 1500 er det gjennomgang av dagens pasienter for LIS og ansvarlig overlege.

Arbeid på gastroenterologisk poliklinikk /arbeidsavdeling

Endoskopisk opplæring

Gastroskopi og koloskopi:

1. Alle LIS 3 gjennomgår basalkurs i endoskopi med opplæring på fantom.
2. Deretter gis opplæring i gastroskopi, minst 30 prosedyrer med kontinuerlig supervisjon. Videre utføres 50-100 prosedyrer med spesialist tilgjengelig evt som supervisor hvis det er behov for det.
3. Koloskopi: 2 uker opplæring 1:1 med spesialist kompetent lege som har gjennomført Koloskopikurs og Koloskopi Instruktør Kurs(KIK) i regi av endoskopiskolen.
4. Alle LIS 3 som har tilegnet seg noe erfaring i koloskopi deltar på kurs i Hamburg (Olympus): Effective Colonoscopy Techniques Course.
5. Alle koloskopi erfarne LIS 3 skal delta på Koloskopikurs i regi av endoskopiskolen, og etter hvert også på KIK.
6. Terapeutisk gastroskopi og koloskopi-opplæring skjer når kandidaten er erfaren som diagnostisk endoskopør, her vil det være individuelle

variasjoner. Når akutte tilstander behandles på dagtid vil LIS 3 i størst mulig grad tilkalles i læringsøyemed.

ERCP

Det utføres ca 350 ERCP/år ved seksjonen. Alle LIS 3 er med på ERCP, men opplæring gis kun til kandidater som er aktuelle for å drive med prosedyren på sikt. Det samme gjelder for EUS, pH måling og manometri i øsofagus, ballongenteroskopi, tynntarmkapselendoskopi.

Andre prosedyrer

Leverbiopsi

Utføres ultralydveiledet på seksjonen. Alle LIS 3 får opplæring i dette av overlege og alle gjennomfører tilstrekkelig antall prosedyrer til å kunne utføre denne selvstendig.

Transabdominal ultralyd/lever-elastografi

Seksjonen har Fibroscan samt ultralydapparat med integrert Fibroscan. 2 leger og 3 spesialsykepleiere er sertifisert i bruk av Fibroscan. 1 overlege har gjennomført Superbruker kurs i transabdominal ultralyd arrangert av Nasjonalt Kompetansesenter i Gastrointestinal Ultralyd, og vil sammen med 1 overlege som innehar ultralydkompetanse stå for opplæring av LIS 3 i dette.

Konsultasjonspoliklinikk

Alle LIS 3 har fast konsultasjonspoliklinikk. Det er tilgjengelig spesialist for å diskutere pasienter før, under og etter konsultasjonene.

Introduksjon av nye LIS

Alle LIS 1 gjennomfører 1 ukes introduksjonskurs før oppstart av tjenesten ved avdelingen. LIS 2 og LIS 3 har egen introduksjonsdag som omfatter tildeling av ID-kort, arbeidsklær, omvisning i avdelingen, og møte med seksjonsoverlegen. Alle LIS får tildelt veileder og kompetanseplaner ved oppstart, og det tilbys E-læringskurs i IT-systemer.

Supervisjon, veiledning og faglig utvikling

Veiledning

Alle LIS 3 har personlig veileder som er spesialist i fordøyelsessykdommer. Veiledningen er lagt inn i tjenesteplanen, 1 time pr mnd. Alle LIS 3 som følger ny modell har veiledning, prosedyrer og kurs lagt inn i kompetanseportalen.

Det vil bli gitt gruppeveiledning for LIS 3 i gitte kliniske problemstillinger og prosedyrer. SUS holder veilederkurs som alle må gjennomføre. 4 av overlegene ved seksjonen har fullført kurset, de resterende planlegger å gjennomføre dette kommende år.

Evaluering av faglig progresjon

Kandidaten får regelmessig tilbakemelding om faglig progresjon i veiledningssamtalene. Veileder vil også gå gjennom læringsmålene i kompetanseportalen sammen med kandidaten. Kandidaten får også tilbakemelding direkte i supervisjonssituasjoner, både på sengepost og under gjennomføring av praktiske prosedyrer.

Evaluering av egnethet

Dette gjøres av veileder primært men også av overlegekollegiet i felleskap. Omfattende læringsmål skal i ny ordening vurderes i evalueringskollegiet før endelig godkjenning.

Deltagelse i faglige møter

Seksjonen har ukentlig IBD møte der alle pasienter som vurderes for biologisk behandling tas opp, samt ukentlig møte hvor kompliserte leverpasienter diskuteres. Videre er det 2 ggr pr uke møte med gjennomgang av kompliserte inneliggende pasienter. I tillegg deltar legene ved seksjonen i MDT møte om IBD pasienter annenhver uke sammen med gastrokirurgene og gastroradiolog. Alle disse møtene er obligatoriske for LIS 3.

Kurs og kongresser

Kandidatene får permisjon til deltagelse på obligatoriske kurs og andre tellende kurs til spesialiteten, inntil 2 uker pr år. I tillegg gis permisjon til nasjonale faglige møter og kurs (f.eks. NGF årsmøte, samarbeidsmøte om levertransplanterte ved RH, Nasjonalt Levermøte, Nasjonalt IBD møte, Koloskopi kurs for nybegynnere) så sant bemanningen på seksjonen ellers er tilstrekkelig.

Etterutdanning for spesialister

Spesialistene har rett til permisjon med lønn 2 uker pr år til deltagelse på nasjonale faglige møter og internasjonale kongresser. Hvert 5. år har overlegene også krav på utdanningspermisjon med lønn i 4 mndr. Spesialistene deltar på de norske møtene nevnt i avsnittet ovenfor, samt på europeiske kongresser (EASL, UEGW, ECCO, ESGE days), samt diverse monotematiske kongresser i hepatologi, IBD, endoskopi, og utvalgte amerikanske kongresser (AIBD, AASLD, DDW).

Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

Dokumentasjon av læringsmål skjer i kompetanseportalen. LIS 3 legger inn beskrivelse av gitt læringsmål i portalen. Dette anbefales godkjent av veileder etter diskusjon med LIS, før endelig godkjenning ved utdanningsansvarlig overlege. Et antall omfattende læringsmål (LM 001, LM 002, LM 013, LM 027, LM 028, LM 029, LM 030, LM 035, LM 039, LM 043, LM 044, LM 045, LM 050, LM 077, LM 080, LM 081, LM 089, LM 098) skal godkjennes etter evaluering i evalueringskollegiet. Når alle læringsmål er godkjent vil seksjonsoverlege godkjenne gjennomført løp.

Teoretisk undervisning

Felles undervisning for Medisinsk Avdeling

1. 30 min mandag, onsdag, torsdag. Felles undervisning der gastroseksjonen bidrar på linje med de andre seksjonene. Alle tema knyttes til relevante læringsmål.
2. 45 min fredag. Felles undervisning for hele sykehuset.

Seksjonsundervisning

1. Tirsdag 35 min, onsdag 45 min: Alle overlegene og LIS bidrar. Alle tema knyttes til relevante læringsmål, kfr vedlagte liste. Undervisningen består av forelesninger, kasuistikker, endoskopiske funn fra egen praksis, gjennomgang av hendelser med komplikasjoner etc. Forberedelse skjer i fordypningstid og på fritid.
Kfr vedlagte undervisningsliste for 2019.
2. Det er årlig gjennomgang av og undervisning i alt endoskopisk utstyr (skop, diatermi, terapeutisk materiell, hygiene etc). Dette er obligatorisk for alle.

Totalt utgjør dette > 70 timer undervisning pr år.

Dato	Tema	Foreleser	Spesialist	LIS
02.01.2019	Veiledning			
08.01.2019	Kosthold og IBD Ernæring v/fordøyelsesykdommer Inflammatoriske Tarmsykdommer (FOR-081, 082, 083, 098)	Jaatun	5	4
09.01.2019	NASH Metabolske Leversykdommer Patologiske Leverprøver	Nuhic Løvås	Hele Indremedisin	Hele Indremedisin

	(FOR-053, 054, 057)			
09.01.2019	Cøliaki Tynntarmsykdommer (FOR-078, 079)	Størset	4	4
14.01.2019	Bivirkninger av PPI Medikamentbivirkninger (FOR-024)	Gjerde	5	7
15.01.2019	Ulcerøs Kolitt Inflammatoriske Tarmsykdommer (FOR-080, 081, 082, 083)	Steinsbø	6	4
16.01.2019	Tavlemøte/Fastlegedialog	Tvedt-Gundersen	2	5
22.01.2019	Diatermi ved PM/ICD Medisinsk Teknisk Utstyr (FOR-025)	Slettebakk	3	7
23.01.2019	Eosinofil Øsofagitt Inflammatoriske tilstander i øsofagus (FOR-041)	Hetta	2	8
29.01.2019	Alvorlig Ulcerøs Kolitt Algoritme Inflammatoriske Tarmsykdommer (FOR-081, 082, 083)	Gabrielsen	5	5
30.01.2019	CRC-Screening Tarmscreening Utredning tarmkreft (FOR-087, 089)	Bjørkhaug	6	4
05.02.2019	Veiledning			
06.02.2019	Medikamentell Leverskade Toksiske Leversykdommer Akutt Leversvikt (FOR-050, 056)	Høifødt (LIS1)	6	5
12.02.2019	Blødningsrisiko hos hjertepasienter Akutte tilstander: GI-blødning (FOR-027, 028)	Riveland	5	7
13.02.2019	Kolitt etter Immuterapi Medikamentbivirkninger (FOR-024)	Tjemsland	5	6
19.02.2019	Strålevern Medisinsk Teknisk Utstyr (FOR-025)	Karlsen	5	5
20.02.2019	Ulcerøs Kolitt Behandling Inflammatoriske tarmsykdommer (FOR-082, 083)	Gabrielsen	Hele Indremedisin	Hele Indremedisin
21.02.2019	PSC og ERCP Gallegangssykdommer Pankreassykdommer (FOR-012, 070, 071, 072, 073)	Jaatun	Hele Indremedisin	Hele Indremedisin
05.03.2019	Ernæring Ernæring v/fordøyelsesykdommer (FOR-098)	Gjesteforeleser Ernæringsfysiolog	5	7
06.03.2019	Samhandling med fastleger Henvisning/utredningskompetanse (FOR-022)	Gjerde	3	6
12.03.2019	HCC-surveillance HCV/Cirrhose (FOR-058/FOR-062, 063) Infeksiøse leversykdommer	Karlsen	5	8

	Levercirrhose/kronisk leversvikt			
13.03.2019	Artikkel-presentasjon: «Comparative safety and effectiveness of tumor necrosis factor alfa antagoist and vedolizumab in elderly IBD patientets: a multicenter study. Inflammatoriske tarmsykdommer (FOR-081, 082)	Carlsen	4	5
19.03.2019	Eosinofil Enteritt Tynntarmsykdommer (FOR-078,079)	Jaatun	4	8
20.03.2019	Obstipasjon (FOR-092)	Breiland	4	6
25.03.2019	Portal Hypertensjon ved levercirrhose Portal Hypertensjon Cirrhose Kronisk Leversvikt (FOR-062, 067, 052)	Steinsbø	Hele Indremedisin	Hele Indremedisin
26.03.2019	Kompetanseportalen Medisinsk Teknisk Utstyr (FOR-025)	Svello	5	7
27.03.2019	Bivirkninger av PPI Medikamentbivirkninger (FOR-024)	Gjerde	Hele Indremedisin	Hele Indremedisin
27.03.2019	Henvisninger Leverkasus Autoimmune Leversykdommer Henvisning/utredningskompetanse (FOR-059, 022)	Tvedt-Gundersen	5	6
02.04.2019	Veiledning			
03.04.2019	Artikkelpresentasjon Predictors of anti-TNF failure in anti-TNF native patients with active Luminal Crohn`s disease Inflammatoriske tarmsykdommer (FOR-081, 082)	Gabrielsen	5	4
09.04.2019	Blodfortynnende GI-Blødning Akutte tilstander: GI-blødning (FOR-027, 028, 029,030)	Mette Hansen	4	6
10.04.2019	Lever sykdom og graviditet (FOR-069)	Skjellerudsveen)	3	7
23.04.2019	Infliximab ved alvorlig Ulcerøs Kolitt Inflammatoriske Tarmsykdommer Medikamentell behandling (FOR-082)	Grimstad	4	4
24.04.2019	FOBT/FIT Tarmkreft Screening/utredning (FOR-087, 088, 089)	Gjerde	3	4
30.04.2019	Helicobakter Pylori Diagnostikk Ulcus sykdom FOR-037, 043)	Bjørkhaug	5	6
07.05.2019	FOB-Test Tarmscreening Tarmkreft Screening (FOR-087, 088, 089)	Steinsbø	5	6
08.05.2019	Fremmedlegeme Etseskade øsofagus	Gjerde	3	5

	(FOR-036)			
14.05.2019	Opplæring Imatis Medisinsk Teknisk Utstyr (FOR-025)	May Jahrshenge	5	6
15.05.2019	Albumin Infusjon ved refraktær ascites Kronisk Leversvikt Ascites (FOR-063, 064)	Hetta	6	4
21.05.2019	Portal Hypertensjon ved levercirrhose Portal Hypertensjon Kronisk Leversvikt/Cirrhose (FOR-062, 063, 052)	Steinsbø	5	7
22.05.2019	Status: Forskningsaktivitet	Grimstad	5	6
28.05.2019	Mesenteriell Panikulitt Radiologiske undersøkelser (FOR-021)	Slettebakk	5	6
29.05.2019	Diskusjon IBD-pasienter Inflammatoriske Tarmsykdommer Medikamentell behandling (FOR-082)	Felles Diskusjon	7	5
04.06.2019	Veiledning			
05.06.2019	Arvelige leversykdommer (FOR-061)	Tvedt-Gundersen	5	
11.06.2019	Ascites (FOR-064)	Hjetland	6	5
20.08.2019	Neoplasi i Barrets segment Gastroskopi Barrets øsofagus (FOR-001, 040)	Gabrielsen	7	2
21.08.2019	Undervisningsplan Kompetanseportal Henvisning/utredningskompetanse (FOR-022, 025)	Tvedt-Gundersen	5	4
27.08.2019	Veiledning			
28.08.2019	Kolorektal cancer Tarmkreft (FOR-088, 089, 090)	Steinsbø	6	5
03.09.2019	Irritabel tarmsykdom Funksjonelle tarmlidelser (FOR-084)	Bjørkhaug	6	6
04.09.2019	Øvre GI-blødning Akutte tilstander; GI-blødning (FOR-001, 027, 028, 029, 030)	Olsen (LIS1)	5	6
10.09.2019	Fistulerende Crohn sykdom Inflammatoriske Tarmsykdommer Medikamentell/kirurgisk behandling (FOR-082, 083)	Jaatun	5	5
11.09.2019	Ulcus Sykdom (FOR-043)	Hella	Hele Indremedisin	Hele Indremedisin
12.09.2019	Akutt Leversvikt (FOR-050)	Hjetland	Hele Indremedisin	Hele Indremedisin
17.09.2019	Abdominal Ultralyd (FOR-013)	Gjesteforeleser GE (firma)	6	5
18.09.2019	Smittesisiko ved endoskopi Komplikasjoner ved endoskopiske prosedyrer Medisinsk Teknisk Utsyr	Jaatun	5	6

	(FOR-008, 025)			
24.09.2019	Komplikasjoner ved endoskopiske inngrep (FOR-008)	Karlsen	6	5
25.09.2019	Hepatitt B Infeksiøse Leversykdommer (FOR-058)	Hetta	5	7
01.10.2019	Administrativt morgenmøte	Karlsen	5	6
02.10.2019	Mikroskopisk Kolitt Inflammatoriske Tarmsykdommer (FOR-080, 081, 082)	Størset	2	6
15.10.2019	Veiledning			
16.10.2019	Leverkasus ``Show and Tell`` Autoimmune Leversykdommer Kronisk Leversvikt (FOR-059, 063)	Tvedt-Gundersen	4	3
22.10.2019	Immunologi v/cøliaki Tynntarmsykdommer (FOR-078, 079)	Steinsbø	4	5
23.10.2019	Medikamentell leverskade (DILI) Toksisk Leverskade Medikamentbivirkninger (FOR-056, 024)	Bjørkhaug	5	6
29.10.2019	Akutt GI-Blødning Revisjon metodebok (FOR-027, 028, 029, 030)	Gabrielsen	5	6
30.10.2019	Vaskulære leversykdommer (FOR-060)	Gjerde	5	6
04.11.2019	Hyperammonemi Vaskulære Leversykdommer Ekstrahepatiske årsaker til leversykdom (FOR-060, 049)	Tvedt-Gundersen	Hele Indremedisin	Hele Indremedisin
05.11.2019	Diskusjon IBD-pasienter (FOR-080, 081, 082) Inflammatoriske Tarmsykdommer	Felles diskusjon	6	5
06.11.2019	Hepatitt A Infeksiøse Leversykdommer (FOR-058)	Restan	Hele Indremedisin	Hele Indremedisin
06.11.2019	Leverkasus Henvisninger Autoimmune Leversykdommer Henvisning/utredningskompetanse (FOR-059, 022)	Felles Diskusjon	4	5
12.11.2019	Akutt Leversvikt (FOR-050)	Hjetland	4	5
13.11.2019	Endoskopi bilder/film Blødninger/IBD-pasienter Gastroskopi, Koloskopi Akutte tilstander; GI-blødning Inflammatoriske Tarmsykdommer (FOR-001, 002, 027, 077, 081)	Felles Diskusjon	6	4
19.11.2019	Alkoholisk Leversykdom Toksisk Leversykdom Kronisk Leversvikt (Studiepresentasjon) (FOR-056, 063)	Gjesteforeleser	6	6

20.11.2019	Inflammatoriske sykdommer i galleganger Gallegangsykdommer (FOR-070, 071, 072)	Jaatun	4	5
26.11.2019	Ulcerøs Kolitt Inflammatoriske sykdommer Medikamentell behandling (Ustekinumab; studie) (FOR-082)	Hetta	5	5
27.11.2019	Nivå av trough Adalimumab i behandling av IBD Inflammatoriske Tarmsykdommer (FOR-081, 082)	Carlsen	5	6
03.12.2019	Hepatitt C Infeksiøse Leversykdommer (FOR-058)	Karlsen		
04.12.2019		Størset		
10.12.2019	Veiledning			
11.12.2019		Grimstad		
16.12.2019	Malabsorpsjon Ernæring v/fordøyelsesykdommer (FOR-098)	Bollestad		
17.12.2019		Hjetland		
18.12.2019	Autoimmun Hepatitt (FOR-059)	Gabrielsen		
18.12.2019	Leverkasus Henvisninger Autoimmune Leversykdommer Utredning/henvisningspraksis (FOR-059, 022)			

Felles kompetansemål (FKM)

Felles kompetansemål er tildelt som plan i felles kompetansemodul.

Oppnåelse av FKM krever generelt modning og refleksjon over tid, og bidrag fra et spekter av læringsaktiviteter som kurs, fellesundervisning, intern – og egen undervisning, individuell veiledning, supervisjon og praktisk erfaring samt diskusjon og refleksjon rundt de ulike tema.

Tema	Læringsmål /innhold	Læringsaktivitet
Etikk	LM-04 Etiske utfordringer, refleksjon og veiledning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kurs i adm og ledelse ved DnLF. 2. Fellesundervisning ved SUS x 3/år, presentasjon fra klinisk etisk komite, refleksjon og diskusjon, etiske dilemmaer.
Forskningsforståelse	LM-13 Forskningsprotokoll, lovverk, forskningsetikk	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fellesundervisning årlig ved SUS 2. Undervisning hver 6. mnd ved forskningsansvarlig overlege (seksjonens

		<p>forskningsprosjekter, protokoll, lovverk, etikk)</p> <p>3. Involvering i seksjonens forskningsprosjekter (kfr. Forskning)</p>
Kommunikasjon	<p>LM-19-20-21-22-23</p> <p>Veilede og gi supervisjon, Trygghet og forståelse, Formidle informasjon og bli forstått, Kommunisere om eget fag til andre,</p>	<p>1. Individuell veiledning 1t/mnd</p> <p>2. Obligatorisk kurs over 2 1/2 dager i veiledning og supervisjon ved SUS</p> <p>3. Supervisjon under klinisk arbeid ved klinisk supervisor</p> <p>4. Fellesundervisning årlig ved SUS</p> <p>5. Alle LIS holder interne foredrag ved SUS minst x2/år</p> <p>6. Alle LIS besøker LMS og er observatør på kurs for pas/pårørende ila tjenesten.</p>
Kunnskapshåndtering	<p>LM-32-33-34</p> <p>Kunnskapssirkelen</p> <p>Samvalg</p> <p>Kunnskapskilder</p>	<p>1. Månedlige tidsskriftsmøter ved avdelingen med drøfting av kilder og betydning for egen praksis.</p> <p>2. Fellesundervisning årlig med tema kunnskapsforbedring og - kilder</p> <p>3. Etikkundervisning omfatter samvalgssituasjoner</p> <p>4. Tema for individuell veiledning.</p>
Kvalitet og pasientsikkerhet	<p>LM-41-42-43</p> <p>E-helseverktøy</p> <p>Forbedringskunnskap</p> <p>Forskjellen mellom forskning, forbedrings</p> <p>Forskjellen mellom forskning, forbedringsarbeid, revisjon og tilsynsarbeid, revisjon og tilsyn</p>	<p>1. Kurs i adm. og ledelse ved DnLF</p> <p>2. Tema for fellesundervisning årlig ved SUS</p> <p>3. Undervisning årlig ved forskningsansvarlig overlege</p>
Lovverk	<p>LM-46-47</p> <p>Ansvar og forsvarlighet, Viktige regler for særskilte områder</p>	<p>1. Kurs i adm og ledelse ved DnLF</p>
Pasient- og brukermedvirkning	<p>LM-51</p>	<p>1. Fellesundervisning ved SUS, tema: Pasient- og</p>

	Metoder for brukermedvirkning	brukermedvirkning i prosjekter
Pasient- og pårørende opplæring	LM-55 Metoder og pedagogiske prinsipper	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fellesundervisning ved LMS, SUS 2. Deltakelse ved LMS kurs som observatør med etterfølgende refleksjonssamtale med pedagogisk leder ved LMS
Samhandling	LM-59-60 Roller og ansvar innen helse- og omsorgstjenesten og samfunnet for øvrig, Samhandlingstiltak	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kurs i adm og ledelse ved DnLF
Systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse	LM-70-71-72-73-74 Enhetlig ledelse og egen rolle Legespesialistens ansvar og roller Organisering og kvalitet i behandlingen Egne holdninger og verdier Internkontroll	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kurs i adm og ledelse ved DnLF 2. Tema i individuell veiledning 3. Kurs i veiledning og supervisjon, 2 ½ dager ved SUS

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

Seksjonen har eget utdanningsutvalg som har 4 møter pr år. Dette består av seksjonsoverlege, utdanningsansvarlig overlege og en LIS 3.

Forskning

Seksjonen har en betydelig forskningsaktivitet og økende forskningskompetanse.

Spesialister med doktorgrad

- To av seksjonens leger har PhD, og tre leger arbeider med PhD prosjekter, hvorav en planlegger innlevering av avhandlingen og disputas ila våren 2020.

Hvordan forskning er integrert i seksjonens virksomhet

- Seksjonen driver to store IBD studier (prospektive kohortstudier, SUSI og SUSI-CS) og en cøliakistudie (SUSI-cøliaki, prospektiv kontrollert kohortstudie), med over 700 inkluderte pasienter. I tillegg deltar vi aktivt i en rekke større nasjonale og internasjonale multisenterstudier (EPOS, VITALITY, NOR-DRUM, BIOSTOP, I-SCAN, NUC STOP, INTRO HCV).
- Alle seksjonens leger blir involvert i pasientinkludering og arbeid med egne studier, flere er også involvert i samarbeidsprosjektene, og vi har egne prosjektsykepleiere. Flere LIS har blitt involvert i arbeid med forskningsresultater og utarbeidelse av abstrakt og posterpresentasjon til nasjonale og internasjonale kongresser.
- Seksjonen legger til rette for at LIS kan involvere seg i våre forskningsprosjekter.
- Seksjonen har en forskningsansvarlig overlege som har ansvar for å utvikle forskningsmiljøet og stimulere kolleger inkl. LIS til forskning.

Undervisning i vitenskapsteori, forskningsmetodikk og –etikk

- Medisinsk avdeling arrangerer jevnlig fellesveiledning for LIS som omfatter disse tema.
- Seksjonen leger presenterer jevnlig resultater fra egen eller andres forskning/artikler hvor forskningsmetodikk, -teori og –etikk omtales
- Det avholdes halvårlige innlegg om status for seksjonens prosjekter hvor forskningsteori, -metode og -etiske aspekter tas opp.
- Tema rundt forskning og forskningsarbeid tas opp under veiledning av LIS

Individuell utdanningsplan

Det utarbeides individuell utdanningsplan for alle LIS, innbefattet læringsmål, -aktiviteter, -arenaer. Planen lages av LIS i samarbeid med veileder.

Simulering og ferdighetstrening

Nyansatte LIS deltar på basiskurs/simulatorkurs i endoskopi (pt Oslo). Alle LIS med noe koloskopierfaring deltar på «Effective Colonoscopy Techniques Course» et simulator kurs i Hamburg. Alle LIS med mer koloskopierfaring deltar på Koloskopikurs ved Endoskiopiskolen (pt i Oslo). Alle koloskopierfarne LIS skal delta på KIK ved Endoskiopiskolen. LIS med spesiell interesse for EUS deltar på «EUS for beginners» kurs i Stockholm.

Tillitsvalgte

Lokale tillitsvalgte for LIS-leger i Yngre legers forening som det informeres om ved ansettelse. Jevnlige møter ledet av YLF-representanter.

Kontakt

Utdanningsansvarlig overlege ved seksjon for fordøyelsessykdommer.